

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: JANUARY – 2023
FIRST SEMESTER

Subject: Indian Government and Politics (PC22-103)

Date: 20/01/2023

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory.

- Q. 1) Answer in details following questions. (Any One) (20)**
1. Explain Unitary features of federal structure of India.
  2. Explain the nature and structure of Indian Legislation.
- Q. 2) Answer of the following questions. (Any Three) (30)**
1. Explain; Preamble of Indian Constitution.
  2. Explain in details the 'Fundamental Rights' provided by Indian Constitution.
  3. State characteristics features of Party System in India.
  4. 'Directive principles are aimed to establish social and economic democracy in Indian'. Discuss
  5. Explain nature of Indian Judiciary.
  6. Describe structure of Constituent Assembly.
- Q. 3) Write Short notes. (Any Two) (10)**
- a) Lok Sabha Speaker
  - b) Right to Equality
  - c) President
  - d) Rights to Constitutional Remedies

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. (२०)**
१. भारतीय संघराज्य व्यवस्थेचे एकात्म स्वरूप विशद करा.
  २. भारतीय कायदेमंडळाचे स्वरूप आणि संरचना स्पष्ट करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (३०)**
१. भारतीय राज्यघटनेचा सरनामा स्पष्ट करा.
  २. भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत अधिकार विशद करा.
  ३. भारतातील पक्ष पद्धतीची ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.
  ४. 'भारतात सामाजिक आणि आर्थिक लोकशाही प्रस्थापीत करणे हा मार्गदर्शक तत्वांचा उद्देश आहे.' चर्चा करा.
  ५. भारताच्या न्याय व्यवस्थेचे स्वरूप विशद करा.
  ६. घटना समितीची संरचना विशद करा.
- प्र. ३) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)**
- अ) लोकसभा सभापती
  - ब) समतेचा अधिकार
  - क) राष्ट्रपती
  - ड) घटनात्मक उपाययोजनेचा अधिकार